

11. POLÍTICA FARMACÉUTICA

**GENERALITAT
VALENCIANA**

Conselleria de Sanitat
Universal i Salut Pública

- Índex**
- 11.1. Estratègia per a la reorientació i transformació de la política farmacèutica i productes sanitaris de la Comunitat Valenciana**
 - 11.2. Prestació farmacèutica**
 - 11.2.1. Prestació farmacèutica a través de recepta oficial
 - 11.2.1.1. Prestació farmacèutica a través de recepta oficial: comparativa amb altres comunitats autònomes
 - 11.2.1.2. Prestació farmacèutica a través de recepta oficial: Comunitat Valenciana
 - 11.2.2. Prestació farmacèutica hospitalària
 - 11.3. Investigació clínica amb medicaments i productes sanitaris**
 - 11.4. Ordenació farmacèutica i d'establiments de productes sanitaris**
 - 11.4.1. Ordenació d'establiments i serveis d'atenció farmacèutica
 - 11.4.2. Ordenació d'establiments de productes sanitaris
 - 11.4.3. Seguretat de medicaments: farmacovigilància de medicaments d'ús humà
 - 11.4.4. Desproveïments i alertes
 - 11.4.5. Certificacions europees: indústria, distribució i venda lliure de cosmètics
 - 11.5. Assistència ortoprotètica**
 - 11.5.1. Endopròtesis
 - 11.5.2. Exopròtesis
 - 11.5.3. Reintegracions de despeses per assistència sanitària
 - 11.6. Ajudes al copagament farmacèutic i ortoprotètic**

11.1. Estratègia per a la reorientació i transformació de la política farmacèutica i productes sanitaris de la Comunitat Valenciana

La Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública va definir l'Estratègia per a la reorientació i transformació de la política farmacèutica i productes sanitaris de la Comunitat Valenciana al març de 2016.

L'estratègia definida es basa en els **principis** següents:

- Equitat
- Integració
- Optimització
- Sostenibilitat
- Orientació al pacient

Aquesta estratègia consta de huit **línies estratègiques** que són aquestes:

1. Prestar una ATENCIÓ FARMACOTERAPÈUTICA INTEGRAL als i les pacients que garantisca la continuïtat dels tractaments i l'eficiència del procés farmacoterapèutic
2. Garantir l'EQUITAT FARMACOTERAPÈUTICA
3. Augmentar la QUALITAT del procés farmacoterapèutic per a millorar la SEGURETAT dels pacients
4. OPTIMITZAR l'ÚS RACIONAL DEL MEDICAMENT i dels PRODUCTES SANITARIS per a garantir la sostenibilitat del sistema sanitari i orientar les decisions cap a l'obtenció de RESULTATS EN SALUT
5. Posar la INFORMACIÓ al servei de la MILLORA de la SALUT i garantir la TRANSPARÈNCIA
6. Apoderar el o la PACIENT i els seus CUIDADORS i orientar-los en línia amb l'Estratègia de la cronicitat i del Pla de salut
7. MODERNITZAR la POLÍTICA FARMACÈUTICA i ELS SERVEIS per a ser referents a escala estatal
8. Potenciar i integrar la INVESTIGACIÓ I FORMACIÓ dels medicaments i productes sanitaris

Per a la consecució de les línies estratègiques definides, la Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris ha implantat un sistema de gestió amb els objectius següents:

- Desplegar projectes o iniciatives a escala corporativa
- Donar suport des de les estructures centrals als departaments de Salut
- Proporcionar la informació necessària per al seguiment dels objectius plantejats
- Fer un seguiment de les accions i analitzar-ne conjuntament els resultats obtinguts
- Planificar accions per a aquells resultats que presenten desviacions
- Promoure la transparència en la gestió i posar a la disposició dels departaments de Salut la possibilitat de fer comparatives, que potencien el *benchmarking*
- Retre comptes

El model seleccionat per la Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris és el que defineix Associates in Process Improvement i el que utilitza i recomana l'Institute for Healthcare Improvement la base del qual és el cicle de Deming conegut com a cicle PDCA.

El sistema de gestió és l'eina que permet identificar les desviacions respecte als resultats esperats, la comparació amb altres departaments, el disseny i implementació d'iniciatives correctores i el *benchmarking* d'aquestes en els diferents departaments de Salut.

11.2. Prestació farmacèutica

11.2.1. Prestació farmacèutica a través de recepta oficial

11.2.1.1. Prestació farmacèutica a través de recepta oficial: comparativa amb altres comunitats autònomes

En matèria de **despesa farmacèutica** de l'Estat espanyol a través de la recepta oficial, l'exercici 2017 ha tancat amb una xifra de 10.170 milions d'euros i ha superat en un 2,60 % la xifra de 2016.

La despesa farmacèutica a través de la recepta oficial del Sistema Nacional de Salut de cada comunitat autònoma es representa en la taula següent:

Despesa farmacèutica a través de la recepta oficial del Sistema Nacional de Salut en 2017			
CA	Quantitat acumulada gener-desembre		
	2017 €	2016 €	% Var
Andalusia	1.761.133.884	1.707.710.281	3,13
Aragó	321.170.743	316.437.096	1,50
Astúries	274.201.976	267.171.334	2,63
Illes Balears	200.305.059	189.775.404	5,55
Cantàbria	140.662.771	137.060.512	2,63
Castella -la Manxa	494.749.446	480.719.912	2,92
Castella i Lleó	592.966.856	572.634.573	3,55
Catalunya	1.421.490.582	1.385.788.678	2,58
Canàries	471.053.517	453.681.591	3,83
Extremadura	314.851.462	311.568.589	1,05
Galícia	696.453.682	685.091.606	1,66
Madrid	1.186.754.988	1.151.921.594	3,02
Múrcia	344.227.073	336.127.411	2,41
Navarra	133.866.108	134.065.198	-0,15
Comunitat Valenciana	1.232.144.322	1.208.817.300	1,93
País Basc	484.123.759	475.311.128	1,85
Rioja	71.154.358	70.589.563	0,80
Ceuta	15.472.488	14.970.824	3,35
Melilla	14.075.452	13.327.753	5,61
Total nacional	10.170.858.526	9.912.770.346	2,60

Font: Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat: Portal estadístic: Farmàcia

Nota: les dades aportades no han d'usar-se en termes comparatius entre CA, atés que, entre altres raons, no consideren variacions poblacionals en cada territori.

El **nombre de receptes** que s'han prescrit i facturats en 2017, a través de receptes mèdiques del Sistema Nacional de Salut i del mutualisme administratiu, ha crescut un 0,77 % que hi ha acumulat del 2017 respecte al 2016 i se situa en un total de 908.518.174 receptes facturades.

El nombre de receptes facturades al Sistema Nacional de Salut de cada comunitat autònoma se representa en la taula següent:

Receptes facturades del Sistema Nacional de Salut			
CA	Quantitat acumulada gener-desembre		
	2017	2016	% Var
Andalusia	170.737.431	169.134.776	0,95
Aragó	26.262.620	27.841.532	-5,67
Astúries	21.670.431	21.717.376	-0,22
Illes Balears	17.453.439	17.201.680	1,46
Cantàbria	11.087.617	11.017.307	0,64
Castella -la Manxa	43.652.216	43.327.309	0,76
Castella i Lleó	51.895.136	50.753.015	2,25
Catalunya	136.373.721	135.896.071	0,35
Canàries	43.169.868	42.092.576	2,56
Extremadura	26.372.832	26.413.356	-0,15
Galícia	62.252.863	61.797.448	0,74
Madrid	104.784.225	103.773.310	0,97
Múrcia	30.170.656	29.676.627	1,66
Navarra	11.688.749	11.867.769	-1,51
Comunitat Valenciana	105.644.283	103.825.006	1,75
País Basc	36.893.707	36.945.089	-0,14
Rioja	6.079.817	6.126.943	-0,77
Ceuta	1.256.230	1.182.297	6,26
Melilla	1.072.423	986.702	8,71
Total nacional	908.518.179	901.576.189	0,77

Font: Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat: Portal estadístic: Farmàcia

Nota: les dades aportades no han d'usar-se en termes comparatius entre CA, atès que, entre altres raons, no consideren variacions poblacionals en cada territori.

La **despesa mitjana per recepta** ha crescut en 2017 un 1,82 %. En concret, se situa en 11,19 €.

La despesa mitjana per recepta facturada al Sistema Nacional de Salut de cada comunitat autònoma se representa en la taula següent:

Despesa mitjana per recepta facturada al Sistema Nacional de Salut				
CA	Quantitat acumulada gener-desembre			
	2017 €	2016 €	% Var	
Andalusia	10,31	10,10	2,16	
Aragó	12,23	11,37	7,60	
Astúries	12,65	12,30	2,85	
Illes Balears	11,48	11,03	4,03	
Cantàbria	12,69	12,44	1,98	
Castella -la Manxa	11,33	11,10	2,14	
Castella i Lleó	11,43	11,28	1,27	
Catalunya	10,42	10,20	2,22	
Canàries	10,91	10,78	1,24	
Extremadura	11,94	11,80	1,21	
Galícia	11,19	11,09	0,91	
Madrid	11,33	11,10	2,03	
Múrcia	11,41	11,33	0,73	
Navarra	11,45	11,30	1,38	
Comunitat Valenciana	11,66	11,64	0,17	
País Basc	13,12	12,87	2,00	
Rioja	11,70	11,52	1,58	
Ceuta	12,32	12,66	-2,74	
Melilla	13,12	13,51	-2,85	
Total nacional	11,19	10,99	1,82	

Font: Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat: Portal estadístic: Farmàcia

Nota: les dades aportades no han d'usar-se en termes comparatius entre CA, atés que, entre altres raons, no consideren variacions poblacionals en cada territori.

11.2.1.2. Prestació farmacèutica a través de recepta oficial: Comunitat Valenciana

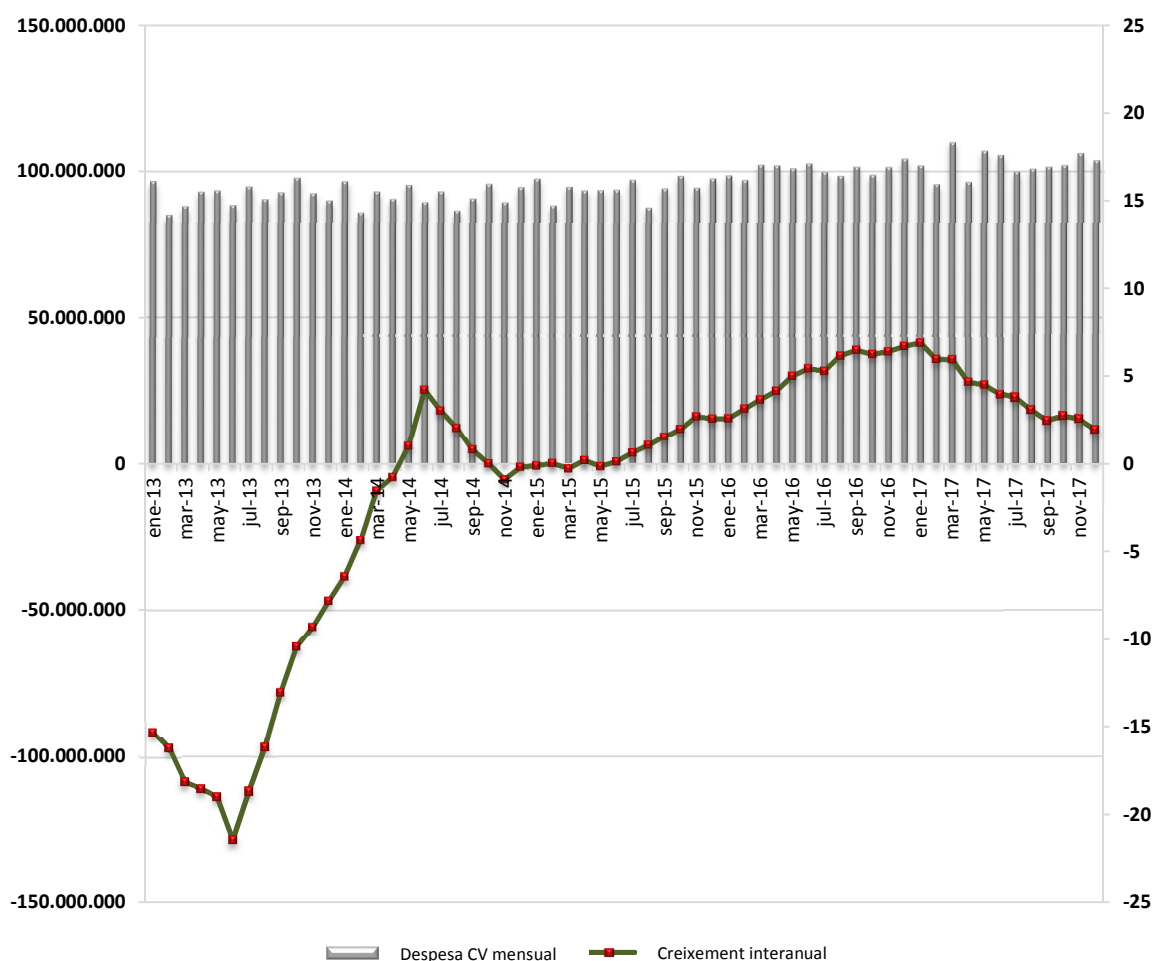
La prestació farmacèutica a través de la recepta oficial inclou els productes farmacèutics dispensats en oficines de farmàcia mitjançant la recepta mèdica oficial del sistema sanitari públic i exclou els medicaments no finançats, les prescripcions privades i els medicaments la dispensació dels quals no requereix recepta.

A continuació, es presenten les dades relatives a la prestació farmacèutica a través de la recepta oficial.

A. Despesa farmacèutica

En matèria de **despesa farmacèutica** de la Comunitat Valenciana a través de la recepta oficial, l'exercici 2017 ha tancat amb una xifra de 1.232 milions d'euros i ha superat en un 1,93 % la xifra de 2016.

L'evolució de la despesa farmacèutica a través de la recepta oficial prescrita i facturada en l'àmbit ambulatori públic de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública de la Comunitat Valenciana es representa en el gràfic següent:

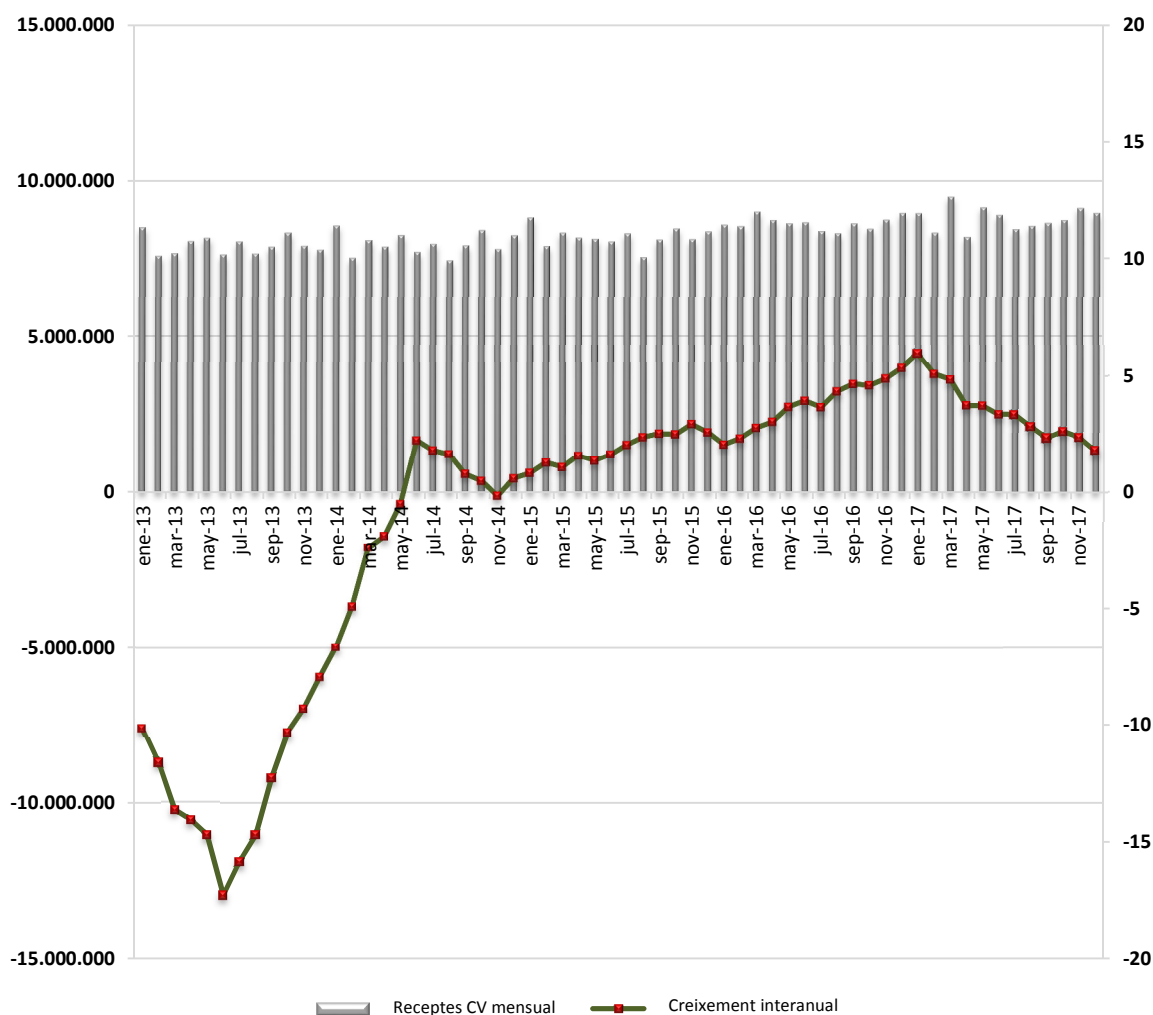
Font: Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat. Portal estadístic: Farmàcia

Aquest increment de la despesa farmacèutica s'atribueix principalment a una sòlida pujada del nombre de prescripcions a causa fonamentalment de la cronicitat i de la continuació en 2017 de les ajudes al copagament farmacèutic (vegeu apartat 10.6). Són ajudes directes d'interès sociosanitari, destinades a facilitar l'adherència als tractaments mèdics prescrits pel personal del sistema sanitari que estiguen subjectes a finançament públic en determinats col·lectius. Aquestes ajudes eviten que els beneficiaris hagen de pagar l'aportació corresponent (copagament) pels medicaments i pel material ortoprotètic i en 2017 van estar dirigides a pensionistes amb rendes baixes, a persones amb diversitat funcional i al col·lectiu de persones menors d'edat perquè pogueren fer front als seus tractaments.

B. Nombre de receptes

El **nombre de receptes** que s'han prescrit i facturats en 2017, a través de receptes mèdiques del Sistema Nacional de Salut a la Comunitat Valenciana, ha crescut un 1,75 % que hi ha acumulat del 2017 respecte al 2016 i se situa en un total de 105.644.283 receptes facturades.

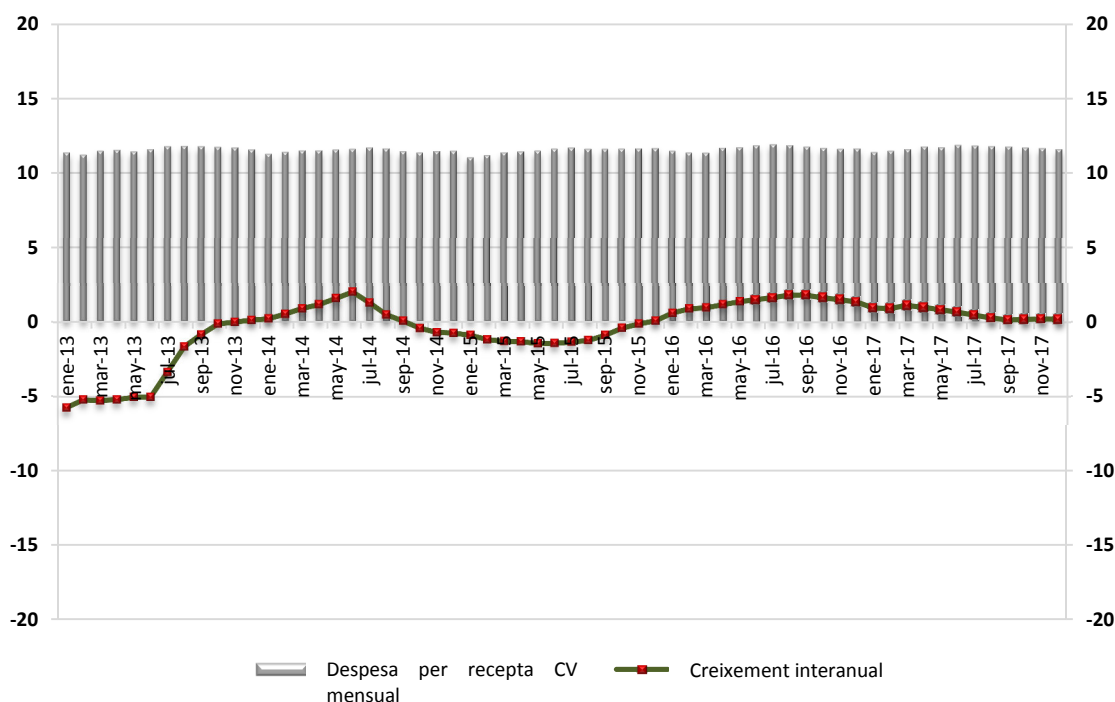
L'evolució del nombre de receptes prescrites i facturades en l'àmbit ambulatori públic de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública de la Comunitat Valenciana es representa en el gràfic següent:

Font: Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat. Portal estadístic: Farmàcia

C. Preu mitjà per recepta

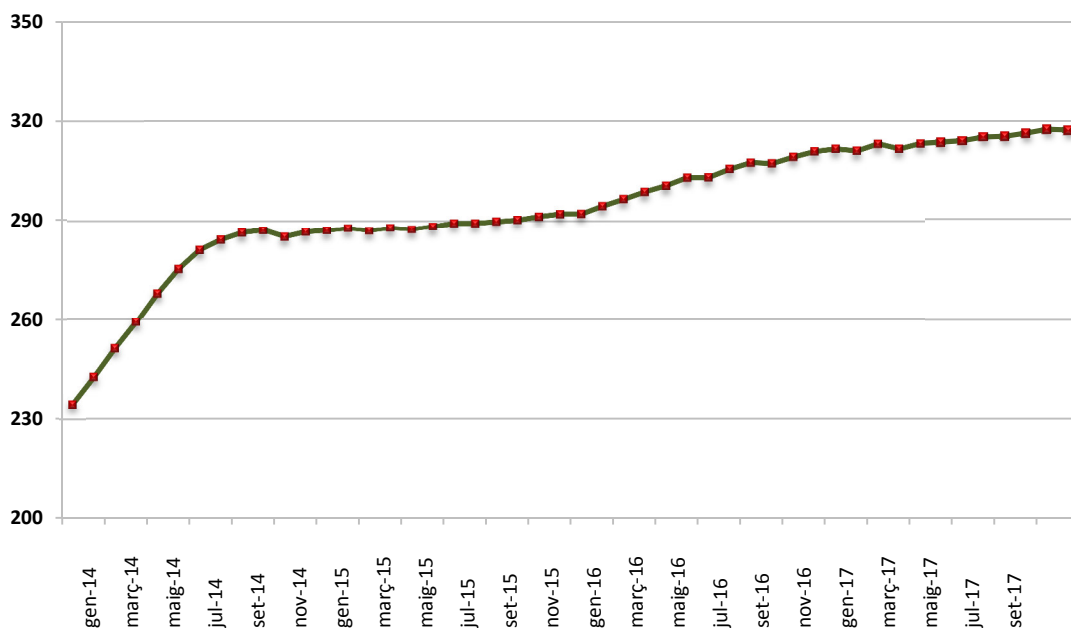
Altra dada molt significativa, que es mostra en el gràfic següent, és el **preu mitjà per recepta**. S'hi veu una tendència a l'increment motivat perquè costen més els nous medicaments.

Font: Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat. Portal estadístic: Farmàcia

D. Import farmacèutic per habitant

L'evolució de l'import farmacèutic per habitant assignat a qualsevol departament de Salut de l'àmbit ambulatori públic de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública de la Comunitat Valenciana se representa en el gràfic següent.

Font: elaboració pròpia. (Dades de dispensació en oficina de farmàcia d'Alumbra - Productes farmacèutics – RELE 1) Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris

* S'hi inclouen dades des de 2014 degut al fet que anteriorment no s'integrava la totalitat de receptes manuals des de les oficines de farmàcia en el sistema de recepta electrònica.

Cal matisar que la diferència entre la despesa i l'import farmacèutic és que el concepte import inclou també les aportacions abonades pels pacients.

E. Principis actius de més impacte econòmic

Els **principis actius** que originen **més import** en la prestació farmacèutica a través de la recepta oficial a la Comunitat Valenciana, en valors absoluts, es mostren en la taula següent.

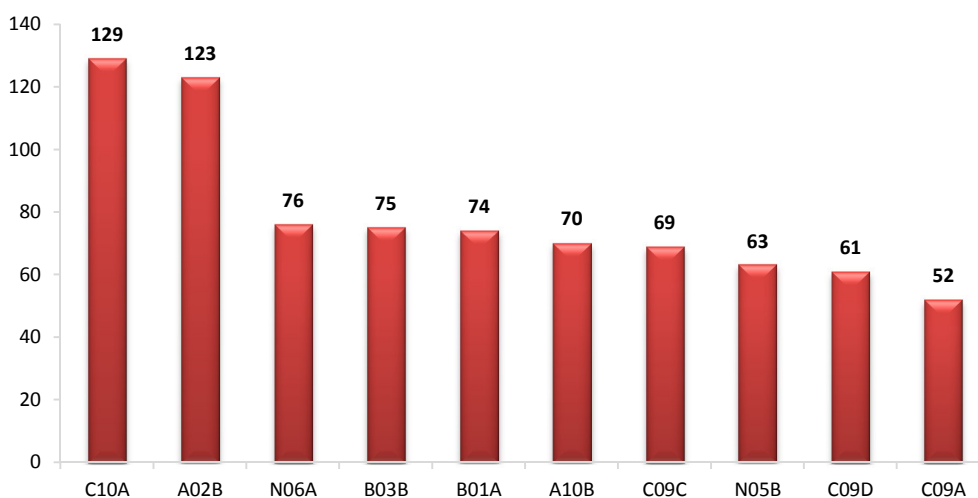
Principis actius de major import en la prestació farmacèutica ambulatoria			
Principi actiu	2015 €	2016 €	2017 €
Atorvastatina	36.220.873	38.660.975	40.224.156
Metformina + sitagliptina	30.159.140	32.103.359	31.903.017
Fentanilo	28.471.352	30.550.300	30.669.872
Tires reactives	23.825.518	25.987.704	26.511.283
Insulina glargina	28.640.917	28.010.214	26.061.245
Metformina + vildagliptina	25.895.488	26.749.647	25.616.432
Formoterol + budesonida	15.405.041	14.320.603	14.802.944
Dutasterida + tamsulosina	12.510.801	13.883.470	14.578.591
Enoxaparina	13.789.287	14.151.812	14.155.999
Omeprazole	13.406.749	13.758.148	13.568.290
Resta	1.139.366.966	1.227.898.624	1.256.405.567
Totals	1.367.692.132	1.466.074.856	1.494.497.395

Font: elaboració pròpia. (Dades de dispensació en oficina de farmàcia d'Alumbra - Productes farmacèutics - RELE 1)
Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris

L'atorvastatina, medicament reductor del colesterol, ocupa el primer lloc en tot el període analitzat. També en destaca l'aparició, en els primers llocs d'aquest rànquing, de principis actius utilitzats per al tractament de la diabetis (metformina+sitagliptina, insulina glargina, metformina + vidagliptina) i del dolor (fentanilo).

F. Utilització dels medicaments

A més de l'import absolut de la despesa farmacèutica, és molt important conèixer el **grau d'ús dels medicaments**. En aquest sentit, fem servir la dosi per cada 1.000 habitants i dia (DHD). El gràfic següent mostra els subgrups terapèutics de més ús en dosi per habitant dia (DHD) en 2017.

Font: elaboració pròpia. (Dades de dispensació en oficina de farmàcia d'Alumbra- Productes farmacèutics – RELE 1) Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris

Glossari: **C10A** - Reductors del colesterol i triglicèrids; **A02B** - Antiúlceres pèptiques; **N06A** - Antidepressius; **B03B** - Vitamina B12 i àcid fòlic; **B01A** - Antitrombòtics; **A10B** - Hipoglucèmians no insulínics; **C09C** - Antagonistes angiotensina II (ARA II); **N05B** - Ansiolítics; **C09D** - ARA II en associació; **C09A** - Inhibidors enzim convertidor angiotensina (IECA).

Nota: la interpretació, si prenem com a exemple el subgrup terapèutic C10A - "reductors del colesterol i triglicèrids", és que de cada 1.000 valencianes o valencians, 129 arregen a l'oficina de farmàcia corresponent alguns d'aquests fàrmacs.

11.2.2. Prestació farmacèutica hospitalària

La prestació farmacèutica hospitalària inclou els medicaments gestionats pels serveis de farmàcia d'hospitals, que es dispensen i administren tant a pacients ingressats com a pacients ambulatoris atesos en unitats sense ingrés (hospital de dia, etc.). També inclou els medicaments dispensats a pacients des dels serveis de farmàcia i/o les denominades UFPE (Unitats d'Atenció Farmacèutica a Pacients Externs).

En la taula següent es mostra l'evolució de la despesa farmacèutica hospitalària global en els últims anys a la Comunitat Valenciana.

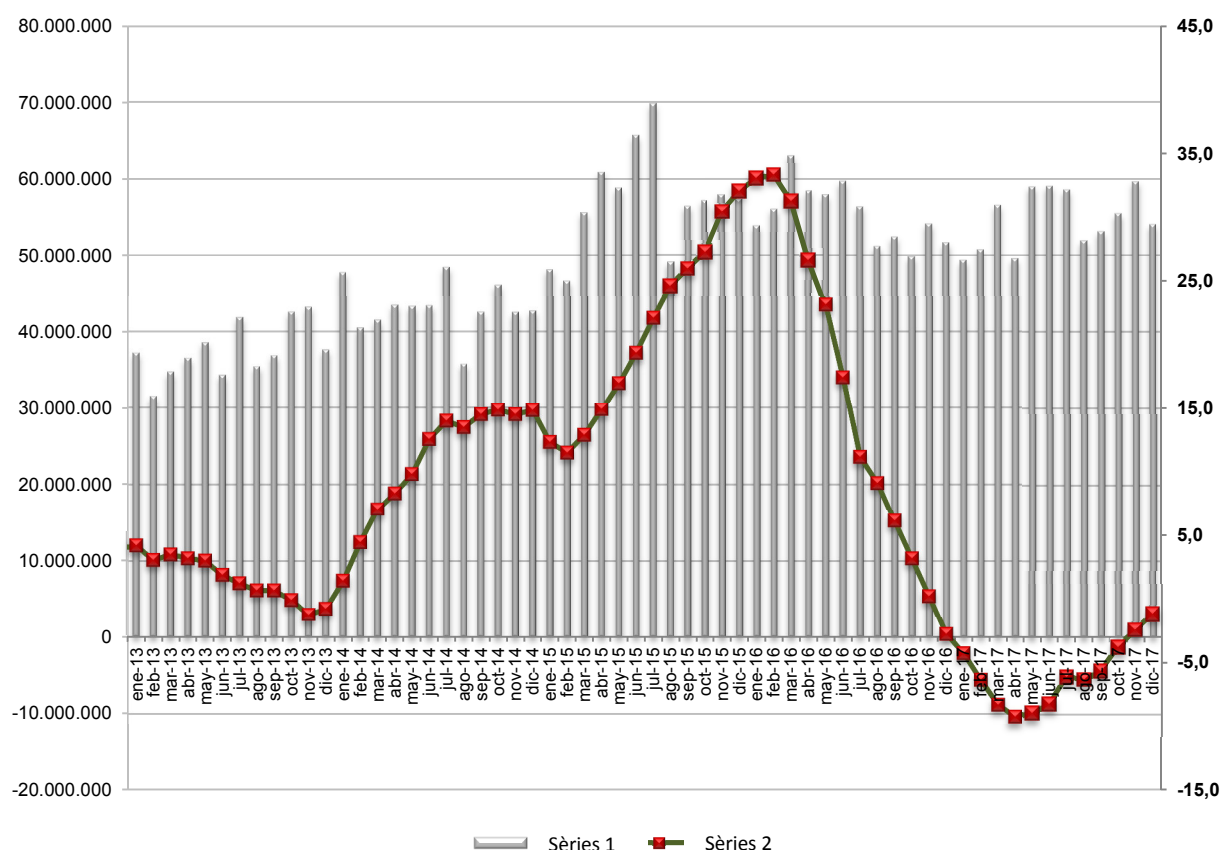
Despesa farmacèutica hospitalària en hospitals de gestió directa					
	2013	2014	2015	2016	2017
Import (€)	451.278.120	518.125.516	684.169.458	664.926.156	657.175.436
% creixement		14,81 %	32,05 %	-2,81 %	-1,17 %

Font: elaboració pròpia (Orion Logis-Alumbra Organització d'Inventari de Farmàcia. Grup 30 Farmàcia i hemocomponents). Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris.

*Poden haver-hi diferències amb les dades reflectides en la mateixa taula de la memòria 2016 atès que la font d'explotació de dades utilitzada és diferent i en aquesta, s'hi inclouen medicaments estrangers i altres productes gestionats pels serveis de Farmàcia Hospitalària, no previstos prèviament.

La gràfica següent mostra en les barres verticals la despesa farmacèutica hospitalària mensual.

Evolució de la despesa hospitalària de les adquisicions de medicaments en els hospitals de gestió directa

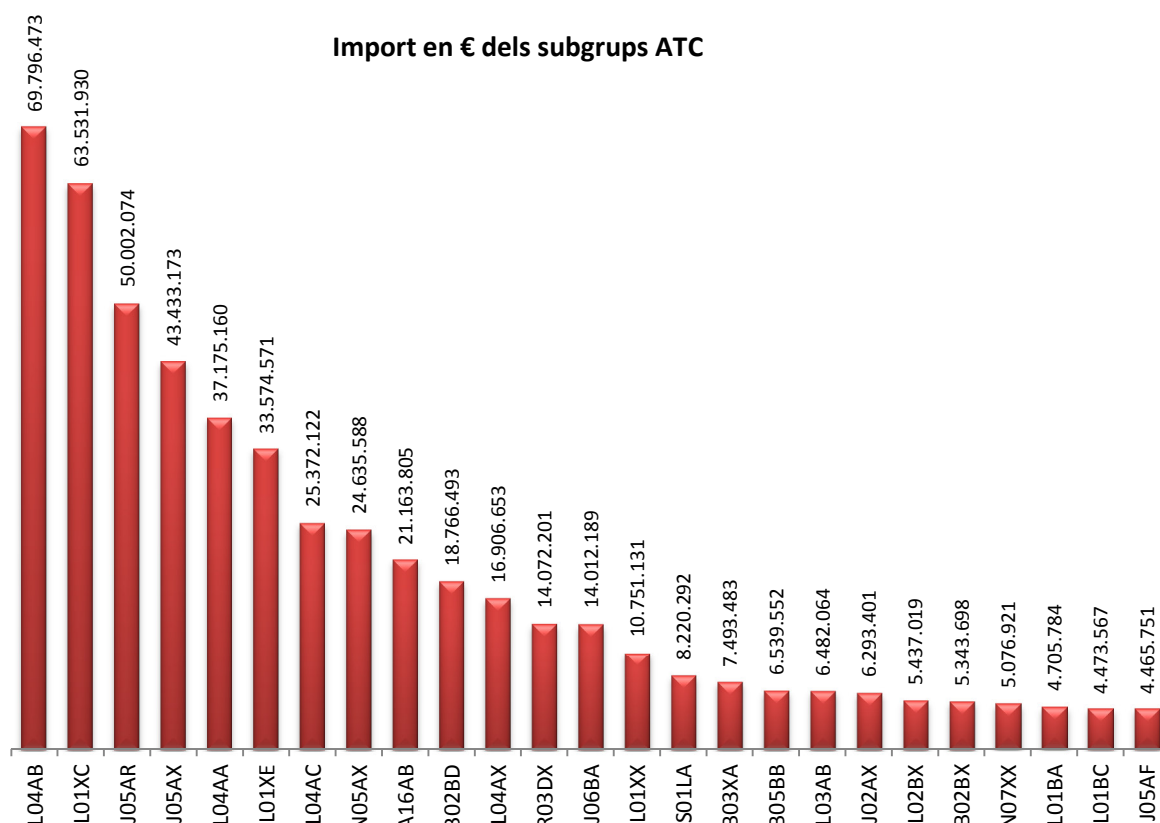

Font: elaboració pròpia (Orion Logis - Alumbra). Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris

Després de la disminució de la despesa farmacèutica hospitalària observada en 2016 com a conseqüència dels canvis en els patrons de tractament de l'hepatitis C, en 2017 respecte al 2016 s'observa una estabilització de la despesa de farmàcia hospitalària, amb un decreixement de l'1,20 %. Alguns dels factors que han contribuït a la disminució de la despesa a escala hospitalària han sigut: la introducció en el mercat de medicaments genèrics i biosimilars i la política de foment de l'ús d'aquests medicaments impulsada en l'àmbit de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública.

Dels **medicaments de més impacte econòmic**, a escala hospitalària, en destaquen l'import agrupat dels medicaments antineoplàsics, els medicaments biològics utilitzats en malalties inflamatòries de caràcter autoimmunitari i els medicaments antivírics tant per al virus de la immunodeficiència humana (VIH) com per al tractament de l'hepatitis C crònica.

En la gràfica següent es mostren els **grups terapèutics de més consum** en l'àmbit hospitalari en 2017, segons la classificació ATC *Anatomical Therapeutic Chemical Classification* de l'OMS. Destaquen els fàrmacs biològics utilitzats en les diverses patologies oncohematològiques i en malalties inflamatòries de caràcter autoimmunitari (L04AB, L01XC, L04AA), així com els tractaments antivírics per al VIH i l'hepatitis C crònica (J05AR, J05AX).

Font: elaboració pròpia (Orion Logis-Alumbra) Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris

Glossari: **L04AB** - Inhibidors del factor de necrosi tumoral alfa (TNF- α); **L01XC** - Anticossos monoclonals; **J05AR** - Antivirals per al VIH i combinacions; **J05AX** - Altres antivírics; **L04AA** - Immunosupressors selectius; **L01XE** - Inhibidors directes de la proteïna cinasa; **L04AC** - Inhibidors de la interleucina; **N05AX** - Altres antipsicòtics; **A16AB** - Enzims; **B02BD** - Factors de la coagulació sanguínia; **L04AX** - Altres immunosupressors; **R03DX** - Altres antiasmàtics d'ús sistèmic; **J06BA** - Immunoglobulines humanes inespecífiques; **L01XX** - Altres citostàtics; **S01LA** - Agents antineovascularització; **B03XA** - Altres antianèmics; **B05BB** - Solucions restauradores de l'equilibri electrolític; **L03AB** - Interferons; **J02AX** - Altres antimicòtics d'ús sistèmic; **L02BX** - Altres antagonistes d'hormones i substàncies relacionades; **B02BX** - Altres hemostàtics sistemàtics; **N07XX** - Altres medicaments d'acció sobre el sistema nerviós; **L01BA** - Anàlegs de l'àcid fòlic; **L01BC** - Anàlegs de pirimidines; **J05AF** - Inhibidors de la transcriptasa inversa.

Els **principis actius** que originen **més import** en la prestació farmacèutica que es gestiona pels serveis de Farmàcia Hospitalària a la Comunitat Valenciana es mostren en la taula següent:

Principis actius de més import en la prestació farmacèutica ambulatoria			
Principi actiu	2015 €	2016 €	2017 €
Adalimumab	28.084.780	31.521.084	32.104.069
Paliperidona	14.271.909	17.432.784	22.681.315
Sofosbuvir i ledipasvir	61.790.561	54.077.475	19.361.371
Etanercept	17.328.291	15.796.932	14.065.774
Infliximab	14.722.137	14.945.920	13.886.544
Omalizumab	11.544.110	12.343.594	13.492.003
Immunoglobulines humanes normals per a adm. intravascular	10.631.817	11.481.508	13.064.666
Lenalidomida	8.450.786	9.805.682	11.506.607
Emtricitabina, tenofovir alafenamida, elvitegravir	-	3.645.764	11.392.698

Principis actius de més import en la prestació farmacèutica ambulatoria			
Principi actiu	2015	2016	2017
	€	€	€
i cobicistat			
Factor VIII de la coagulació	9.306.131	10.346.499	11.191.937
Totals (top 10)	176.130.521	181.397.241	162.746.985

Font: elaboració pròpia. (Alumbra). Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris

La Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública està desplegant mesures específiques per a garantir la sostenibilitat del sistema sanitari. Entre aquestes, cal destacar les compres centralitzades i la utilització dels medicaments més rendible.

La **compra centralitzada**, malgrat la tramitació administrativa àrdua que comporta, és una de les eines rellevants per a disminuir la despesa de medicaments en la farmàcia hospitalària. Des del segon semestre de 2015 se n'està impulsant la consecució i s'ha passat d'un 5,14 % de l'import de les adquisicions de medicaments fetes a través de la Central de Compres en 2015 a un 17,20 % en 2017, la qual cosa suposa un increment d'un 235 %.

La taula mostra l'import de medicaments adquirits a través de la compra centralitzada i el percentatge corresponent respecte a la despesa total en els últims cinc anys en els hospitals de gestió directa de la Comunitat Valenciana. S'observa un clar augment de la compra centralitzada de medicaments els dos últims anys.

Import de les adquisicions de medicaments					
<i>Adquisicions dutes a terme a través de la Central de Compres</i>					
Adquisicions	2013	2014	2015	2016	2017
Import (€)	81.741.097	85.789.848	33.720.787	71.176.346	109.258.898
% import total ⁽¹⁾	18,60 %	17,11 %	5,06 %	11,00 %	17,20 %

Font: elaboració pròpia (Orion logis- Alumbra; Organització d'Inventari de Farmàcia; Grup 30 Farmàcia; procediment compra centralitzada). Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris

⁽¹⁾ % obtingut a partir de la despesa farmacèutica hospitalària en hospitals de gestió directa per a especialitats farmacèutiques.

*Poden haver-hi diferències amb les dades reflectides en la mateixa taula de la memòria 2016 atés que la font d'explotació de dades utilitzada és diferent i en aquesta, s'hi inclouen medicaments estrangers i altres productes gestionats pels serveis de Farmàcia Hospitalària, no previstos prèviament.

Respecte als medicaments més rendibles, la Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris ha fomentat l'ús de medicaments biosimilars dins de l'Estratègia per a la reorientació i transformació de la política farmacèutica i productes sanitaris de la Comunitat Valenciana de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública. Durant l'any 2017, des de la Conselleria s'ha potenciat l'ús dels medicaments biosimilars ja que es considera que els biosimilars són l'alternativa més eficient respecte als medicaments biològics. Amb caràcter general, el seu ús afavoreix l'accés dels pacients als medicaments innovadors i contribueix a garantir la sostenibilitat del sistema sanitari públic.

A la Comunitat Valenciana, en els hospitals de gestió directa, s'ha augmentat en 12 mesos un 52 % la penetració dels biosimilars, respecte a l'any 2016, comparant els mateixos principis actius. Durant aquest any, la penetració global dels biosimilars ha sigut del 24,13 %, la qual cosa ha permés evitar un sobrecost estimat superior al milió d'euros i s'han alliberat recursos per al

tractament d'altres patologies.

En concret i en 2017, la penetració dels medicaments biosimilars en l'àmbit hospitalari dels sis principis actius que disposen de medicaments biosimilars durant tot aquest període (eritropoetina, fol·litropina alfa, somatotropina, filgrastim, infliximab, etanercept) ha sigut la següent:

Penetració de medicaments biològics en els hospitals			
Principi actiu	Adquisicions grup €	Adquisicions biosimilar €	% biosimilar vs. total
Eritropoetina	1.848.509	1.123.575	60,78 %
Fol·litropina alfa	1.221.590	169.367	13,86 %
Somatotropina	2.622.444	280.940	10,71 %
Filgrastim	704.835	457.015	64,84 %
Infliximab	13.900.189	5.787.439	41,64 %
Etanercept	14.071.060	475.781	3,38 %
Total	34.368.626	8.294.117	24,13 %

Font: elaboració pròpia (Orion Logis). Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris

Nota: no s'hi han inclòs els departaments en règim de concessió administrativa

Finalment, cal destacar l'activitat dels subcomitès d'avaluació de medicaments d'alt impacte sanitari i/o econòmic, que han mantingut les funcions d'establir els criteris i els procediments d'ús de medicaments de la competència corresponent i s'ha reorientat al llarg de 2017 cap a l'obtenció i l'avaluació de resultats en salut.

Fruit d'aquesta reorientació, al llarg de 2017 s'ha implantat l'obtenció de resultats en salut en les teràpies biològiques de digestiu i dermatologia, dins de la línia estratègica de posar la informació al servei de la millora de la salut i garantir-ne la transparència.

11.3. Investigació clínica amb medicaments i productes sanitaris

El **Programa d'estudis clínics de medicaments i productes sanitaris de la Comunitat Valenciana** (PECME) promou i garanteix la correcta realització d'assajos clínics i estudis postautoritzacionals i observacionals amb medicaments i productes sanitaris.

El **nombre total d'assajos clínics** (estudis experimentals fets amb pacients o persones seleccionades orientats a comparar diverses alternatives) **i d'estudis observacionals** (estudis duts a terme en la pràctica assistencial), amb medicaments i productes fets en els centres sanitaris de la Comunitat Valenciana, en l'any 2017 ascendeixen a **691**.

El 64 % d'aquests s'han fet en els centres següents:

- Hospital Universitari i Politècnic La Fe de València
- Hospital General Universitari d'Alacant
- Hospital Universitari Doctor Peset de València
- Hospital General Universitari de València
- Hospital General d'Elx
- Institut Valencià d'Oncologia, IVO

En la taula següent es mostren els assajos clínics i estudis observacionals amb medicaments i productes sanitaris fets en els centres sanitaris de la Comunitat Valenciana en 2017.

Assajos clínics i estudis observacionals					
Assajos i estudis amb medicaments i productes sanitaris					
Centre sanitari	Estudis observacionals	Assajos clínics avaluats	Assajos clínics valorats*	Total	%
H. Universitari La Fe de València	85	26	0	111	16,06 %
H. General Universitari d'Alacant	56	2	50	108	15,63 %
H. univ. Doctor Peset de València	42	0	30	72	10,42 %
H. General Universitari de València	46	3	5	54	7,81 %
H. General d'Elx	20	3	30	53	7,67 %
Institut Valencià d'Oncologia IVO	11	0	36	47	6,80 %
Primària	28	0	0	28	4,05 %
H. La Plana	20	1	3	24	3,47 %
H. Arnau de Vilanova	21	2	0	23	3,33 %
H. Vinalopó-Elx-Crevillent	21	0	0	21	3,04 %
H. Sagunt	13	0	8	21	3,04 %
H. General Universitari d'Elda	15	0	5	20	2,89 %
H. Sant Joan d'Alacant	19	0	0	19	2,75 %
C.H. Provincial Castelló	18	0	0	18	2,60 %
H. General Universitari de Castelló	18	0	0	18	2,60 %
H. La Ribera	6	1	10	17	2,46 %
H. General Universitari de València	6	10	0	16	2,32 %
Salut Pública	9	0	0	9	1,30 %
CAEC (**)	6	3	0	9	1,30 %
Institut Valencià d'Infertilitat IVI	2	1	0	3	0,43 %
IC mèdiques	0	0	0	0	0,00 %
FOM (***)	0	0	0	0	0,00 %
Total	462	52	177	691	100 %

Font: elaboració pròpia a partir de la consulta als CEIC de la Comunitat Valenciana. Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris

Nota: (*) assajos clínics valorats: fa referència als assajos clínics que són valorats sense emissió de dictamen. Aquest tipus de valoracions se solen dur a terme com a assessoria a la gerència d'un departament de salut en els assajos clínics que han sigut avaluats per altres comitès sobretot per a supervisar els aspectes locals.

(**) CAEC: Comitè ètic autonòmic d'estudis clínics de medicaments i productes sanitaris de la CV

(***) FOM: Fundació Oftalmològica del Mediterrani

El 39,74 % d'aquests assajos clínics s'han dut a terme en els serveis d'Oncologia i Hematologia. Igualment, el 20 % dels estudis observacionals s'han fet en aquests dos serveis, als quals els segueixen uns altres com ara Pneumologia, Atenció Primària, Cardiologia, Digestiu i Neurologia.

En les dues taules següents els assajos clínics i els estudis observacionals fets es mostren per tipus de servei durant el període de 2017.

Assajos clínics per servei Període 2017		
Serveis	Total	%
Oncohematologia	91	39,74 %
Neurologia	18	7,86 %
Digestiu	14	6,11 %
Cardiologia	13	5,68 %
Reumatologia	13	5,68 %
Anestèsia	10	4,37 %
Pediatría	10	4,37 %
Pneumologia	9	3,93 %
Ginecologia	7	3,06 %
M. infeccioses	7	3,06 %
Dermatologia	5	2,18 %
M. interna	4	1,75 %
Endocrinologia	4	1,75 %
Oftalmologia	3	1,31 %
Al·lèrgies	3	1,31 %
UCI	3	1,31 %
Urgències	3	1,31 %
Medicina nuclear	3	1,31 %
Nefrologia	2	0,87 %
Cirurgia	2	0,87 %
Urologia	2	0,87 %
A. Primària	1	0,44 %
Unitat del dolor	1	0,44 %
Reproducció	1	0,44 %
Total	229	100 %

Estudis observacionals per servei Període 2017		
Serveis	Total	%
Oncohematologia	88	19,05 %
Pneumologia	50	10,82 %
A. Primària	41	8,87 %
Cardiologia	34	7,36 %
Digestiu	24	5,19 %
Neurologia	23	4,98 %
Endocrinologia i nutrició	22	4,76 %
Farmàcia	22	4,76 %
M. interna	20	4,33 %
Reumatologia	15	3,25 %
Dermatologia	13	2,81 %
Pediatría	13	2,81 %
M. infeccioses	11	2,38 %
Nefrologia	9	1,95 %
Anestèsia	9	1,95 %
Salut pública	8	1,73 %
Al·lèrgies	8	1,73 %
Radioteràpia	7	1,52 %
Oftalmologia	7	1,52 %
Urologia	6	1,30 %
UCI	5	1,08 %
Psiquiatria	4	0,87 %
Ginecologia	4	0,87 %
M. infeccioses	3	0,65 %
Anàlisis clíniques	3	0,65 %
Urgències	3	0,65 %
Reproducció	3	0,65 %
Rehabilitació	2	0,43 %
Cirurgia	1	0,22 %
A. patològica	1	0,22 %
UHD	1	0,22 %
U. Dolor	1	0,22 %
U. Investigació	1	0,22 %
Total	462	100 %

Font: elaboració pròpia a partir de la consulta als CEIC de la Comunitat Valenciana. Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris

Els assajos clínics amb medicaments i productes sanitaris es fan en quatre passos o fases i cada fase es basa en els resultats obtinguts en la fase anterior. Les característiques d'aquestes **quatre fases** són:

Fase I: Assajos de seguretat

Són els primers estudis en què hi participen éssers humans. Tenen per objecte descobrir la millor forma d'administrar un nou tractament o la dosi més alta que pot administrar-se sense risc i sense efectes secundaris greus.

Fase II: Assajos d'eficàcia

Cerquen comprovar quin és l'eficàcia del tractament nou. Si els participants es beneficien amb el tractament i els efectes secundaris continuen sent acceptables, el nou tractament passaria a un estudi de fase III.

Fase III: Assajos d'eficàcia comparada

Comparen la seguretat i l'eficàcia del tractament nou amb la del tractament de referència actual. Constitueix l'últim pas que travessa un tractament nou abans de ser comercialitzat.

Fase IV: Assajos postcomercialització

Busquen descobrir si el tractament ofereix beneficis addicionals o produeix efectes secundaris de llarg termini que no es van estudiar ni van observar en els estudis de fase II o fase III. Els estudis de fase IV es fan després que un tractament s'haja comercialitzat.

El 48,47 % dels assajos clínics amb medicaments i productes sanitaris fets a la Comunitat Valenciana són de fase III (assajos d'eficàcia comparada amb els tractaments habituals), seguits dels assajos de fase II (assajos d'eficàcia).

En la taula de la dreta s'arreglen els assajos clínics duts a terme en el període de 2017 en els centres sanitaris de la Comunitat Valenciana distribuïts per fases clíniques.

Assajos clínics duts a terme segons la fase clínica		
<i>Període 2017</i>		
Fase	Total	%
Fase I	18	7,86 %
Fase II	65	28,38 %
Fase III	111	48,47 %
Fase IV	18	7,86 %
Productes sanitaris	17	7,42 %
Total	229	100 %

Font: elaboració pròpia a partir de la consulta als CEIC de la Comunitat Valenciana. Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris

La investigació clínica amb medicaments i productes sanitaris, a la Comunitat Valenciana, es caracteritza per ser majoritàriament multicèntrica. Així, el 89,96 % dels assajos clínics i el 78,79 % dels estudis observacionals fets es duen a terme en diversos centres.

En la taula següent queda reflectit l'àmbit de realització dels assajos clínics i estudis observacionals amb medicaments i productes sanitaris en els centres de la Comunitat Valenciana durant l'any 2017.

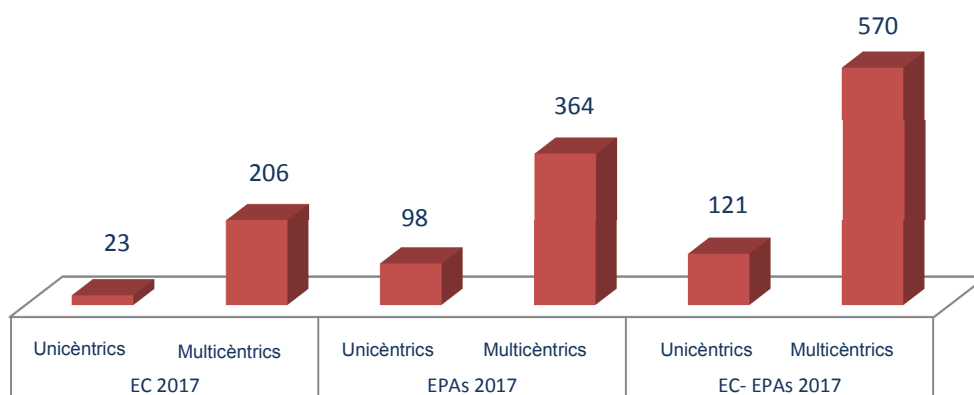
Assajos clínics i estudis observacionals segons el tipus d'estudi fet				
Tipus d'estudi		Subtotal	Total	%
Assajos clínics 2017	Unicèntrics	23	229	89,96 %
	Multicèntrics	206		
EPA observacionals 2017	Unicèntrics	98	462	78,79 %
	Multicèntrics	364		
Total	Unicèntrics	121	691	82,49 %
	Multicèntrics	570		

Font: elaboració pròpia a partir de la consulta als CEIC de la Comunitat Valenciana. Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris.

Els estudis unicèntrics són els fets en un centre sanitari.

Els estudis multicèntrics són aquells que utilitzen un protocol comú i únic per a diversos centres sanitaris.

ÀMBIT DE REALIZACIÓ D'ASSAJOS CLÍNICS I E. OBSERVACIONALS 2017

Font: elaboració pròpia a partir de la consulta als CEIC de la Comunitat Valenciana. Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris

11.4. Ordenació farmacèutica i d'establiments de productes sanitaris

11.4.1. Ordenació d'establiments i serveis d'atenció farmacèutica

Aquesta activitat comprén els expedients d'autorització, trasllat o modificació d'oficines de farmàcia, serveis de farmàcia d'hospital, d'àrea de salut, centres sociosanitaris, farmàcies, depòsits de medicaments i magatzems farmacèutics.

La taula següent mostra les autoritzacions durant el període comprés entre 2013 i 2017:

Autoritzacions de serveis farmacèutics						
Període 2013 a 2017						
Establiments farmacèutics		2013	2014	2015	2016	2017
	Nre. total	2.303	2.302	2.347	2.358	2358
Oficines de farmàcia	Obertures	20	1	48	13	0
	Canvis titularitat	81	86	123	122	111
	Trasllats	11	26	26	29	28
	Tancaments	2	3	2	1	0
	Nre. total	52	52	51	51	52
Servei farmàcia hospital	Obertures	0	0	0	0	1
	Canvis titularitat	1	1	1	1	1
	Trasllats	0	1	0	2	0
	Nre. total	98	102	118	129	134
Depòsit de medicaments	Obertures	5	16	6	3	8
	Canvis titularitat	0	1	1	0	0
	Trasllats	0	0	1	1	0
	Tancaments	1	0	0	0	1
	Nre. total	46	46	41	44	41
Magatzems	Obertures	2	1	6	2	4
	Canvis titularitat	2	6	0	0	0
	Trasllats	0	2	0	0	0
	Tancaments	2	6	3	1	1
	Total	30	32	34	38	38
Farmacioles	Obertures	3	2	2	3	4
	Canvis titularitat	0	0	0	0	0
	Trasllats	0	0	0	0	0
	Tancaments	1	0	1	0	0
	Nre. total	39	39	43	47	47
Comercial detallista veterinari	Obertures	3	7	3	4	2
	Canvis titularitat	1	1	1	2	0
	Trasllats	1	2	0	0	1
	Tancaments	3	3	1	3	1
	Nre. total	7	6	5	5	5
Agrupació ramadera	Obertures	0	0	0	0	1
	Canvis titularitat	0	0	0	0	0
	Trasllats	0	0	0	0	0
	Tancaments	1	1	0	0	0

Autoritzacions de serveis farmacèutics						
Període 2013 a 2017						
Establiments farmacèutics		2013	2014	2015	2016	2017
	Nre. total	24	24	24	24	24
Servei de farmàcia d'àrea de salut	Obertures	0	0	0	0	0
	Canvis titularitat	0	0	0	0	0
	Trasllats	0	0	0	0	0
	Tancaments	0	0	0	0	0
	Nre. total	5	5	5	5	5
Servei de farmàcia sociosanitària	Obertures	0	0	0	0	0
	Canvis titularitat	0	0	0	0	0
	Trasllats	0	0	0	0	0
	Tancaments	0	0	0	0	0
	Nre. total	3	3	3	3	3
Servei de farmàcia centre penitenciari	Obertures	0	0	0	0	0
	Canvis titularitat	0	0	0	0	0
	Trasllats	0	0	0	0	0
	Tancaments	0	0	0	0	0
	Nre. total	52	53	53	55	55
Depòsit de medicaments centre sociosanitari	Obertures	1	0	0	2	0
	Canvis titularitat	0	0	0	0	0
	Trasllats	1	0	0	2	0
	Tancaments	0	0	0	0	0
	Nre. total	3	3	3	2	2
Depòsit de medicaments centre penitenciari	Obertures	0	0	0	0	0
	Canvis titularitat	0	0	0	0	0
	Trasllats	0	0	0	0	0
	Tancaments	0	0	0	0	0
	Nre. total	323	364	404	478	511
Depòsit de medicaments toxina botulínica	Obertures	40	41	40	54	33
	Canvis titularitat	0	0	0	0	0
	Trasllats	0	0	0	0	0
	Tancaments	0	0	0	0	0

Font: elaboració pròpia. Registre Oficial de Centres i serveis d'atenció farmacèutica. Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris

Nota: dades acumulades

11.4.2. Ordenació d'establiments de productes sanitaris

El 31 de desembre de 2017, el nombre total d'establiments de productes sanitaris autoritzats a la Comunitat Valenciana és de 2.894 establiments. En aquesta xifra queden compreses les activitats d'òptiques, ortopèdies (fabricació i/o venda), centres d'audiopròtesis, laboratoris de pròtesi dental i magatzems de distribució de productes sanitaris.

L'evolució en el nombre d'establiments autoritzats en els últims 5 anys ha sigut creixent, tal com es mostra a continuació:

Evolució del nombre d'establiments de productes sanitaris autoritzats					
Any	Òptiques	Ortopèdies	Centres d'audiopròtesis	Laboratoris de pròtesi dental	Magatzems de distribució de productes sanitaris
2013	1.329	304	255	289	151
2014	1.344	315	297	315	175
2015	1.358	320	307	335	192
2016	1.402	427	395	356	210
2017	1.421	460	406	386	221

Font: elaboració pròpia. Bases de dades i Registre REGDIS. Secció de Productes Sanitaris. Servei d'Ordenació, Control i Vigilància de Productes Farmacèutics. Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris

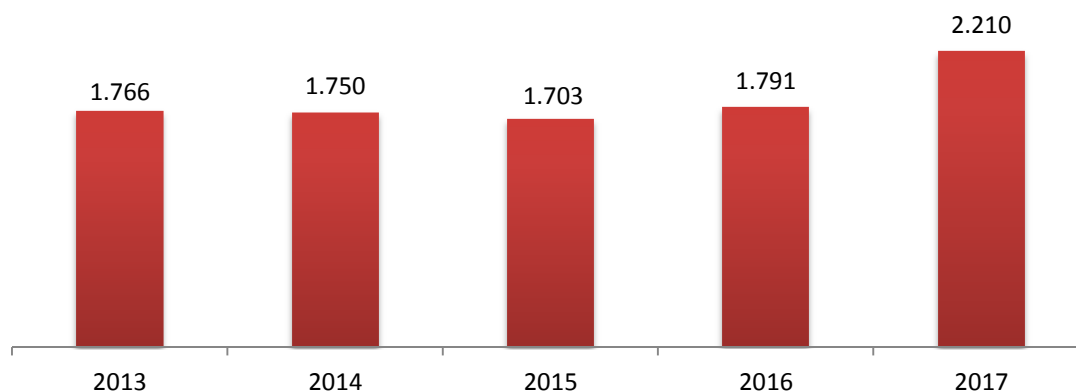
Nota: dades acumulades

Durant l'any 2017, es van resoldre un total de 364 expedients d'establiments de productes sanitaris.

11.4.3. Seguretat de medicaments: farmacovigilància de medicaments d'ús humà

La farmacovigilància de medicaments d'ús humà s'encarrega d'arreglar, avaluar i processar la informació sobre sospites de reaccions adverses als medicaments (sRAM), amb la finalitat d'identificar riscos prèviament no coneguts o canvis de riscos ja coneguts.

L'evolució del nombre de notificacions d'sRAM notificades al Centre de Farmacovigilància de la Comunitat Valenciana ha sigut:

Font: elaboració pròpia. (Informe específic del Centre de Farmacovigilància de la Comunitat Valenciana. Servei d'Ordenació, Control i Vigilància de Productes Farmacèutics. Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris)

*En 2016 apareixen 3 notificacions més respecte a la memòria 2016 que obeeixen a notificacions reportades en 2017 que fan referència a esdeveniments de 2016.

En la taula següent es mostra el format i la procedència de les notificacions rebudes:

Format i procedència de la notificació rebudes en 2017		
Àmbit	Total	%
Professional sanitari	807	36,52 %
Atenció primària:	387	
Departaments de Salut*	387	
Consultes privades extrahospitalàries	0	
Atenció hospitalària:	381	
Hospitals públics	356	
Hospitals privats	25	
Desconegut	39	
Indústria farmacèutica	1.349	61,04 %
Ciudadà	54	2,44 %
Total	2.210	100 %

Font: elaboració pròpia. (Informe específic de la memòria anual 2016 del Centre de Farmacovigilància de la Comunitat Valenciana. Servei d'Ordenació, Control i Vigilància de Productes Farmacèutics. Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris)

Nota: *els departaments de Salut engloben tant centres d'Atenció Primària com oficines de farmàcia.

De les 2.210 notificacions rebudes durant l'any 2017, 1.782 corresponien a casos no comunicats prèviament (casos nous), 428 a informació de seguiment de casos ja notificats i 105 a notificacions anul·lades. Al seu torn, dels 1.782 casos nous, el 75 % procedien de la notificació espontània i el 25 % de la notificació procedent d'estudis.

De les notificacions procedents de professionals sanitaris rebudes en 2017, el 62,69 % han sigut notificades per personal mèdic, el 28,22 % per personal farmacèutic i el 9,09 % per altres professionals sanitaris. Cal destacar que el personal professional sanitari ha notificat el 98,7 % dels casos per mitjans telemàtics.

En la taula següent i en la figura es mostra l'evolució de la gravetat de les notificacions.

Evolució de la gravetat de les notificacions rebudes					
Gravetat/any	2013	2014	2015	2016	2017
% Greus	55,7 %	57,4 %	73,0 %	62,2 %	58,9 %
% No greus	44,3 %	42,6 %	27,0 %	37,8 %	41,1 %

Font: Informe específic de la memòria anual 2015 del Centre de Farmacovigilància de la Comunitat Valenciana. Servei d'Ordenació, Control i Vigilància de Productes Farmacèutics. Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris

Per grups d'edat i sexe, en les persones adultes (40,4 %), seguides de les persones majors de 65 anys (21,1 %), s'han produït més nombre d'sRAM, així com en les dones (58,2 %).

Els medicaments més freqüentment implicats en les sRAM han sigut:

- Antiinfecciosos d'ús sistèmic (23,1 %)
- Agents antineoplàsics i immunomoduladors (21,8 %)
- Medicaments per al sistema nerviós (8,2 %)

Les reaccions adverses més notificades han sigut:

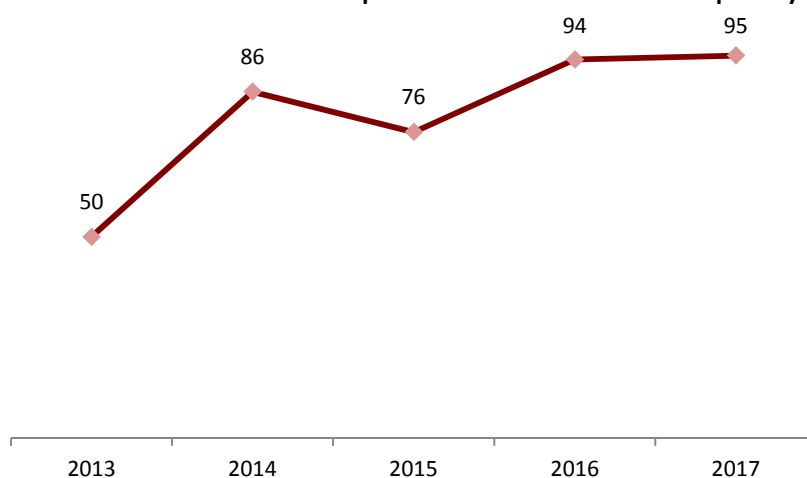
- Reaccions relacionades amb trastorns generals i en el lloc d'administració (27,8 %)
- Trastorns gastrointestinals (9,9 %)
- Trastorns del sistema nerviós (9,0 %)

11.4.4. Desproveïments i alertes

El desproveïment d'un medicament n'és l'absència en oficines de farmàcia. Es pot deure per problemes de fabricació, de subministrament per part dels laboratoris farmacèutics i/o magatzems farmacèutics o per exportació i/o comerç paral·lel.

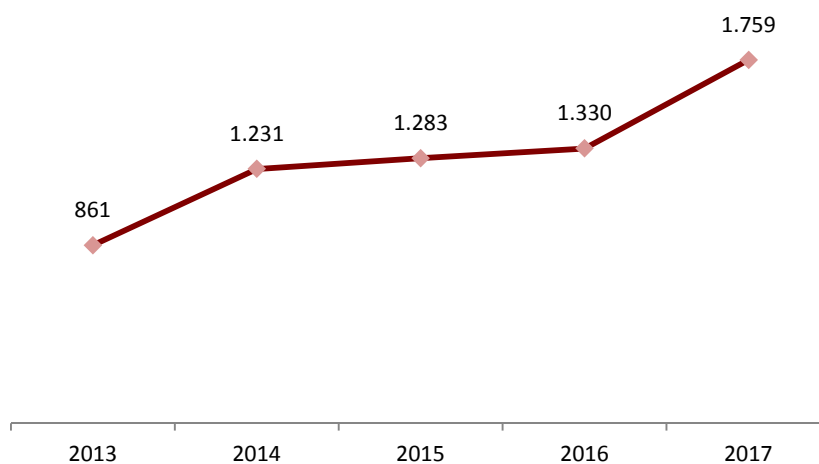
La seua incidència a la Comunitat en els últims anys queda reflectida en els gràfics següents:

Nombre de comunicacions de problemes de subministrament per any

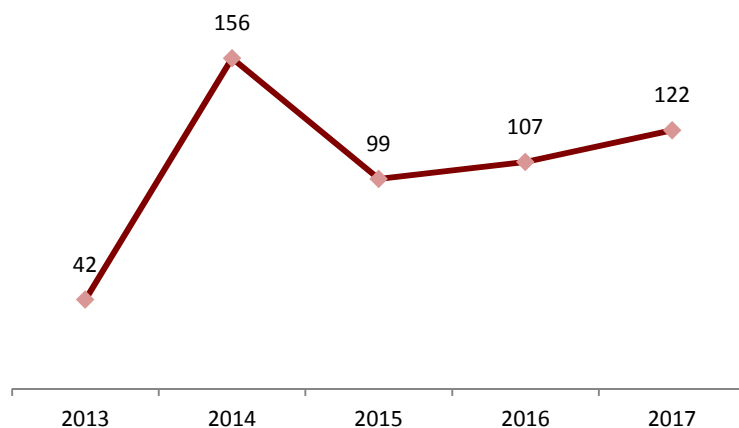

Font: elaboració pròpia. Registre Oficial de Desproveïments (Llei 1/2008). Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris

Nombre de medicaments amb problemes de subministrament comunicats per any

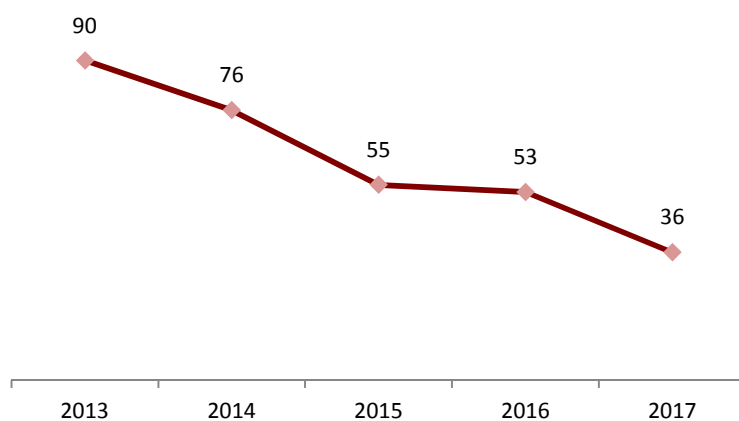

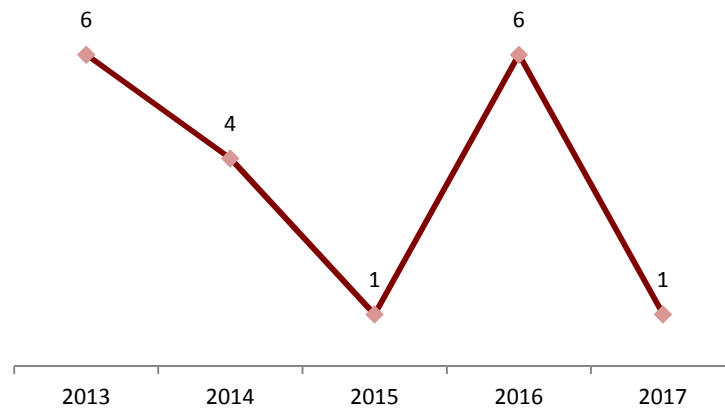
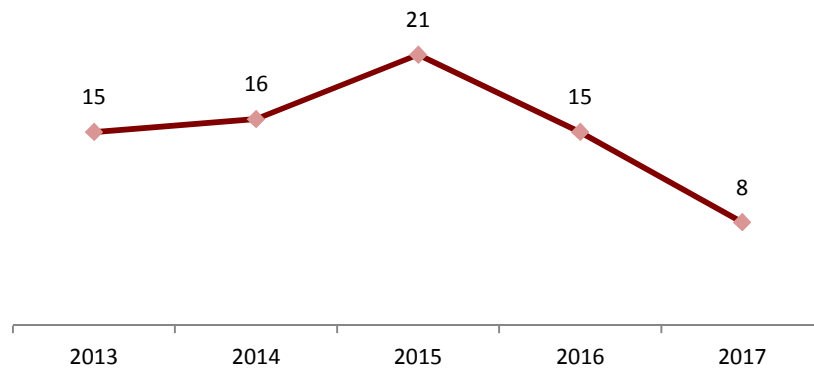
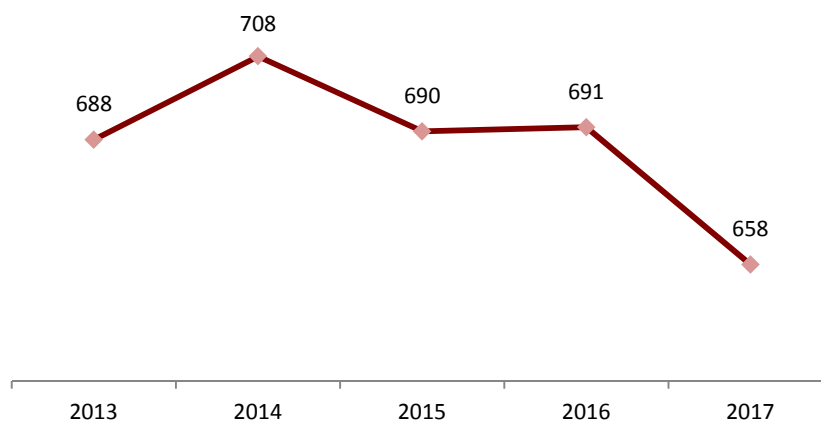
Font: elaboració pròpia. Registre Oficial de Desproveïments (Llei 1/2008). Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris

Nombre de consultes sobre problemes de subministrament per any

Font: elaboració pròpia. Registre Oficial de Desproveïments (Llei 1/2008). Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris

Per la seua banda, les alertes farmacèutiques són el procediment a través del qual l'Agència Espanyola de Medicaments i Productes Sanitaris (AEMPS) i/o la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública retiren del mercat un medicament d'ús humà, veterinari o il·legal o productes sanitaris que per problemes de qualitat o seguretat no es poden seguir utilitzant. La seua incidència a la Comunitat en els últims anys queda reflectida en els gràfics següents:

Nombre d'alertes de medicaments d'ús humà per any

Nombre d'alertes de medicaments d'ús veterinari per any**Nombre d'alertes de medicaments il·legals per any****Nombre d'alertes de productes sanitaris per any**

Font: Agència Espanyola de Medicaments i Productes Sanitaris

11.4.5. Certificacions europees: indústria, distribució i venda lliure de cosmètics

Són certificacions amb reconeixement europeu emeses per la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública, que permeten als magatzems i laboratoris farmacèutics o de cosmètics situats a la Comunitat operar en l'àmbit de la Unió Europea o internacionalment.

D'altra banda, les de venda lliure són certificacions amb reconeixement europeu emeses per la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública que permeten l'exportació de cosmètics des de les empreses de la Comunitat a tots els països.

	2015	2016	2017
Inspeccions	19	46	42
Informes tècnics	237	547	883
Certificats	149	247	250
Control publicitat meds.	131	52	51

En el període comprés entre l'abril de 2017 i l'abril de 2018 s'han emés un total de 3 certificats de bones pràctiques de distribució en els magatzems de distribució de la Comunitat Valenciana.

11.5. Assistència ortoprotètica

11.5.1. Endopròtesis

Davall d'aquesta denominació, s'hi inclouen les pròtesis quirúrgiques, és a dir, els productes sanitaris que el personal facultatiu implanta a les persones malaltes per a refer una funció o una estructura orgànica (marcapassos, lents intraoculars, pròtesis de maluc, etc.).

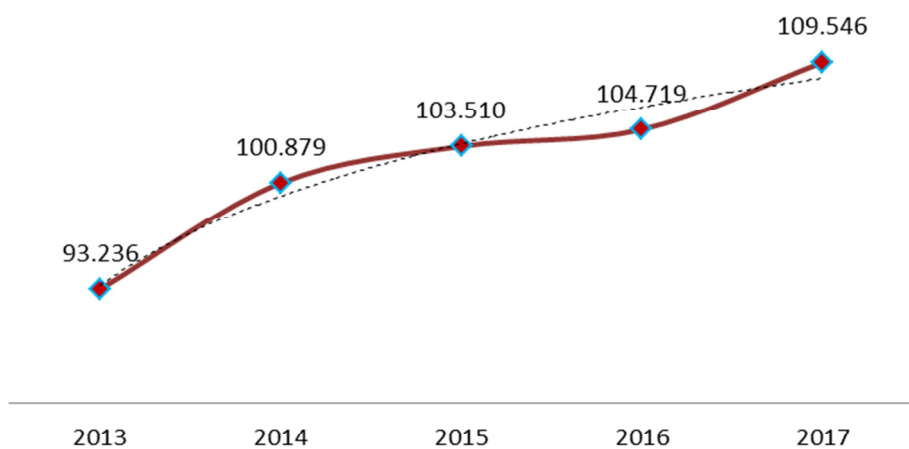
L'evolució de l'import de les endopròtesis implantades ha sigut:

Evolució de l'import de les endopròtesis implantades						
Implants quirúrgics	2013	2014	2015	2016	2017	var. 16- 17 %
Despesa total (€)	107.111.890	112.599.020	117.275.917	122.102.763	120.874.081	1,01 %
Despesa per habitant	20,91 €	22,51 €	23,77 €	24,62 €	24,46 €	0,65 %
Nre. intervencions	93.236	100.879	103.510	104.719	109.546	4,61 %
Cost mitjà per intervenció (€)	1.148,83	1.116,18	1.132,99	1.166,00	1.103,41	5,37 %
Població (habitants)	5.123.328	5.002.791	4.934.429	4.959.968	4.941.220	

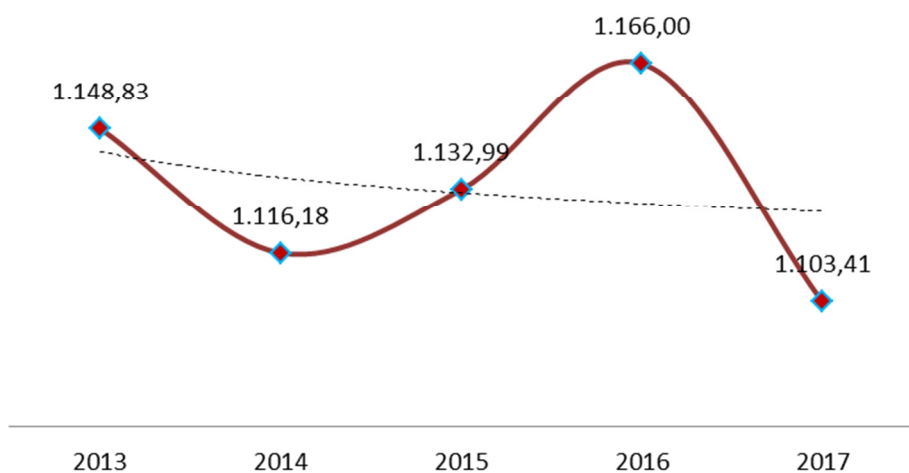
Font: elaboració pròpia. (HERA). Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris

Si analitzem les dades, després de l'increment de la despesa en el període 2013-2016 de prop de 15 milions d'euros, s'ha produït una disminució de 1,23 milions d'euros en 2017 respecte de 2016, amb un augment en el nombre d'intervencions de 4.827 i una despesa per habitant que ha passat de 24,46 € en 2017, a 24,62€ en 2016 i s'ha mantingut una cartera similar de serveis.

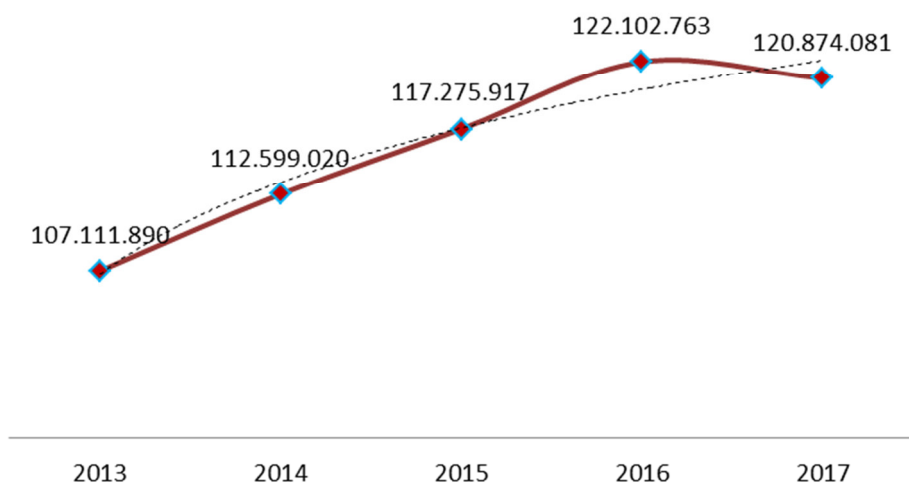
Nombre d'intervencions

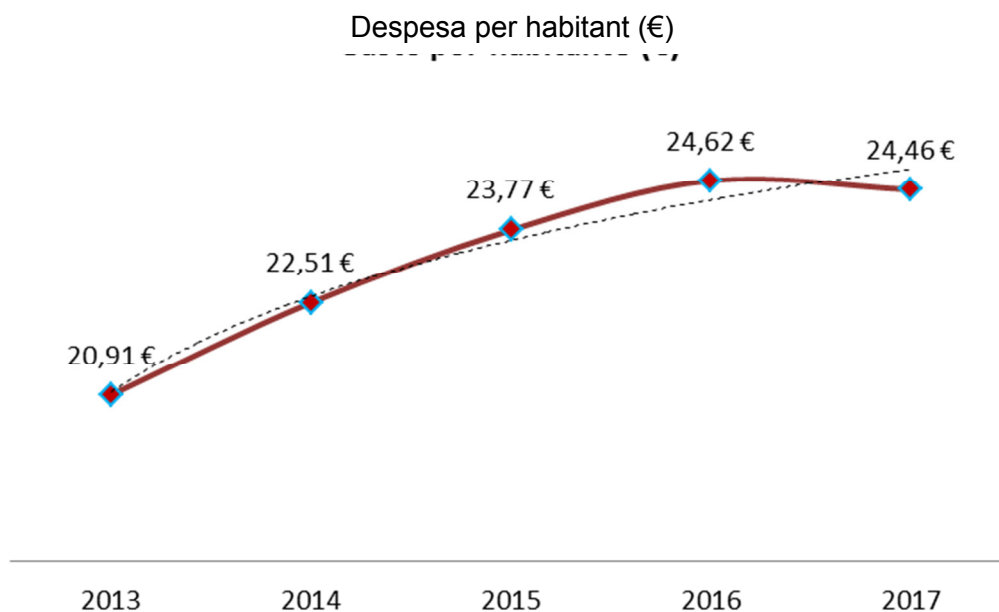

Cost mitjà per intervenció (€)

Despesa total (€)

Font: elaboració pròpia. (HERA). Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris

11.5.2. Exopròtesis

S'hi inclouen els productes ortopèdics el personal facultatiu prescriu a les persones malaltes per a tractar una deficiència funcional o substituir una estructura orgànica (cadires de rodes, pròtesis de membres inferiors, cotilles, genolleres, etc.).

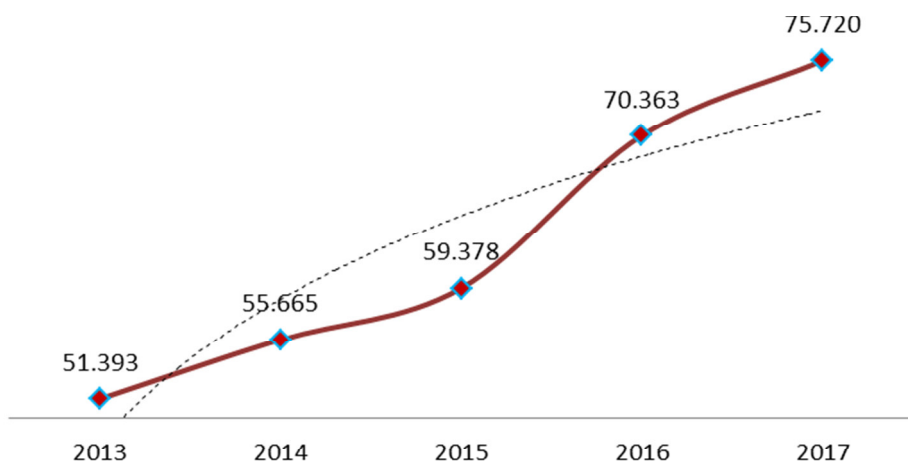
L'evolució de l'import de les exopròtesis ha sigut:

Evolució de l'import de les exopròtesis						
Ortopèdia	2013	2014	2015	2016	2017	var. 16- 17 %
Despesa total (€)	15.487.779	15.756.291	17.037.026	17.107.026	20.308.414	18,71 %
Despesa per habitant	3,02 €	3,15 €	3,45 €	3,45 €	4,11 €	19,16 %
Nre. prescripcions	51.393	55.665	59.378	70.363	75.720	7,61 %
Cost mitjà per prescripció	301,36 €	283,06 €	286,92 €	243,13 €	268,20 €	10,31 %
Població (habitants)	5.123.328	5.002.791	4.934.429	4.959.968	4.941.220	

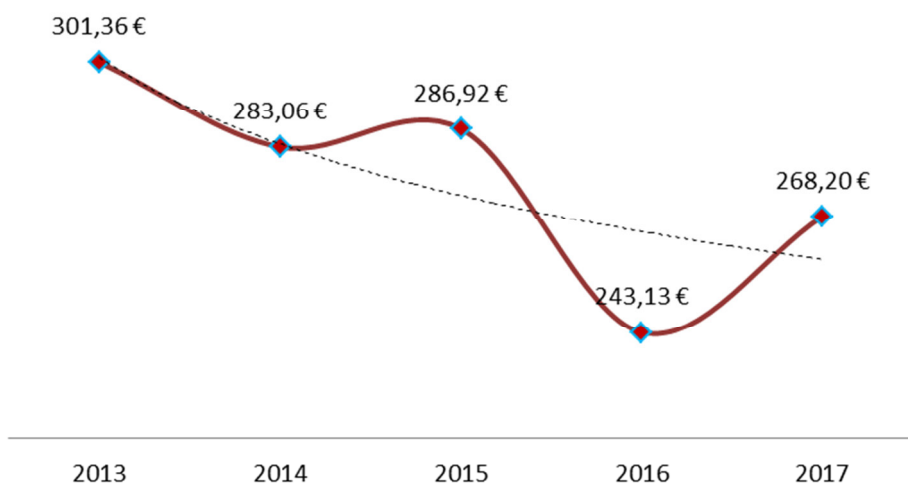
Font: elaboració pròpia. (HERA). Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris

En exopròtesis la variació de la despesa total estava prevista, en conseqüència de l'eliminació del prepagament en un gran nombre d'articles, com ara: pròtesis, cadires de rodes lleugeres, basculants i elèctriques amb els respectius accessoris, audiodfons, etc.

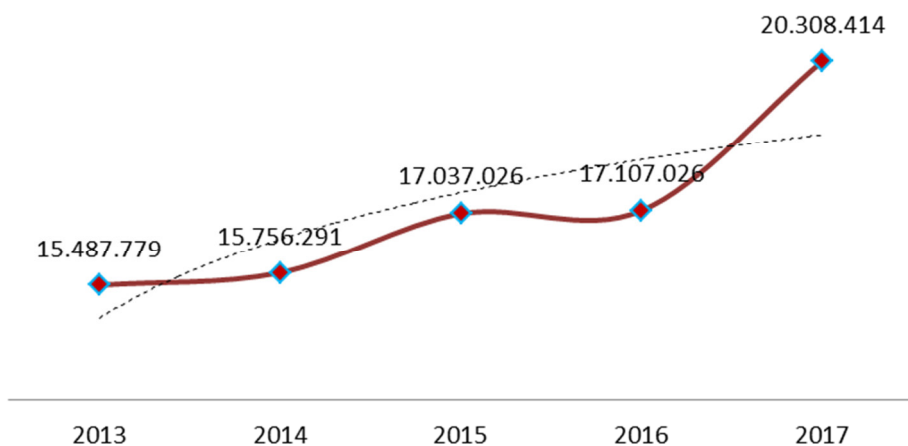
Nombre de prescripcions

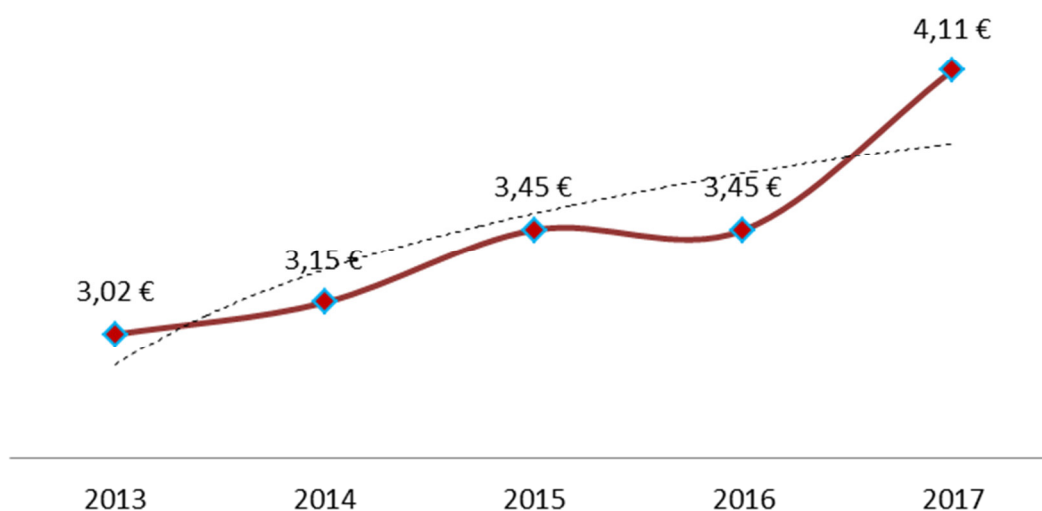
Cost mitjà per prescripció (€)

Despesa total (€)

Despesa per habitant (€)

Font: elaboració pròpia. (HERA). Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris

11.5.3. Reintegracions de despeses per assistència sanitària

Si un ciutadà o ciutadana de la Comunitat Valenciana és atès de forma privada, per una situació d'urgència vital que requereix atenció immediata i no ha pogut acudir a un centre públic, les despeses que assumeix li seran reintegrades per la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública ja que aquest supòsit està emparat legalment. Però sempre ha de tractar-se d'una urgència vital i immediata.

En la taula següent es mostra l'evolució de l'activitat i de l'import derivat del tràmit dels reintegraments de despeses.

Evolució de l'activitat i de l'import derivat del tràmit de reintegraments de despeses					
	2013	2014	2015	2016	2017
Nombre de sol·licituds	118	179	211	207	281
Expedients acceptats	45	78	95	68	99
Percentatge d'acceptats	38	44	45	32	35
Import estimat (€)	103.188	129.469	157.225	97.032	178.949
Import per cas (€)	2.293,07	1.659,86	1.655,00	1.426,94	1.807,56

Font: elaboració pròpia. Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris

11.6. Ajudes al copagament farmacèutic i ortoprotètic

En 2017 continuen les ajudes al copagament a través del Decret 193/2016, de 23 de desembre, del Consell, pel qual s'aproven les bases per a la concessió de subvencions al col·lectiu de persones amb diversitat funcional destinades a compensar despeses relacionades amb la protecció de la salut durant l'exercici pressupostari de 2017 i del Decret 194/2016, de 23 de desembre, del Consell, pel qual s'aproven les bases per a la concessió de subvencions al col·lectiu de pensionistes, destinades a compensar despeses relacionades amb la protecció de la salut. Amb això, s'han concedit ajudes directes d'interés sociosanitari destinades a facilitar l'adherència als tractaments mèdics prescrits per personal del Sistema Sanitari de la Comunitat Valenciana, que estiguen subjectes a finançament públic, corresponents al període comprés entre l'1 de gener i el 31 de desembre de 2017.

Així mateix, al febrer de 2017 es va posar en marxa una ajuda nova al copagament a través del Decret 15/2017, de 10 de febrer, del Consell, pel qual s'aproven les bases per a la concessió de subvencions directes al col·lectiu de persones menors d'edat destinades a compensar despeses relacionades amb la protecció de la salut durant l'exercici pressupostari de 2017.

El pressupost assignat va ser de 54.666.240,00 euros, corresponents a les línies T7484, ajudes a col·lectius especialment vulnerables per raons econòmiques i/o socials; T7496, ajudes a col·lectius especialment vulnerables amb diversitat funcional i, T0424, ajudes a col·lectius especialment vulnerables, menors d'edat, del capítol IV.

Les dades de persones beneficiades a la Comunitat Valenciana per col·lectiu i província són:

FARMÀCIA				
Nombre de persones subvencionades	ALACANT	CASTELLÓ	VALÈNCIA	Total
Persones amb diversitat funcional	29.240	15.139	63.601	107.980
Pensionista renda baixa	285.160	104.982	402.754	792.896
Menors	137.397	42.005	169.797	349.199
Total	451.797	162.126	636.152	1.250.075
ORTOPÈDIA				
Nombre de persones subvencionades	ALACANT	CASTELLÓ	VALÈNCIA	Total
Persones amb diversitat funcional	2.192	917	4.967	8.076
Total				1.258.151

Font: elaboració pròpia. (Dades de dispensació en oficina de farmàcia d'Alumbra - Productes farmacèutics – RELE 1. i dades d'adaptació en establiments autoritzats d'ortopèdia –HERA). Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris

A continuació es presenten, per al conjunt de la Comunitat Valenciana, el nombre total de persones beneficiades, la reducció en les taxes d'abandó del tractament i la despesa que han suposat les ajudes al copagament en 2017:

Col·lectius	Nombre de persones beneficiades	Reducció en la taxa d'abandó del tractament	Despesa
Persones amb diversitat funcional	116.056	- 29,4 %	7.459.153,47 €
Pensionista renda baixa	792.896	- 39,1 %	40.576.117,92 €
Menors (actiu des de 14-febrer)	349.199	- 11,4 %	4.633.036,99 €
Total	1.258.151		52.668.308,38 €

Font: elaboració pròpia. (Dades de dispensació en oficina de farmàcia d'Alumbra - Productes farmacèutics – RELE 1. i dades d'adaptació en establiments autoritzats d'ortopèdia –HERA). Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris

Les subvencions al copagament han tingut un efecte positiu clar sobre l'adherència al tractament en la població subvencionada perquè ha descendit el nombre de tractaments abandonats.

